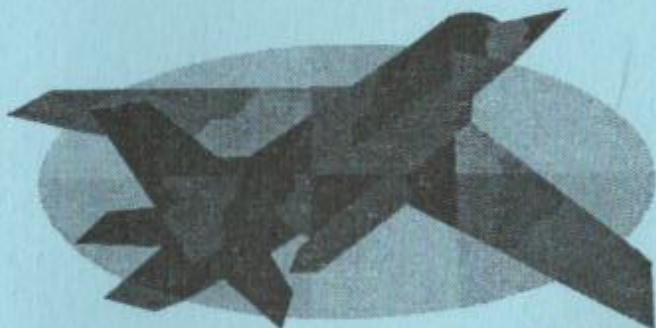

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

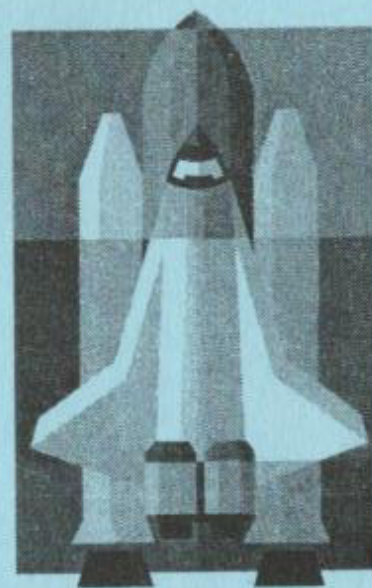

МАТЕРІАЛИ

III Всеукраїнської науково-практичної конференції

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ**

19-20 лютого 2008 р.

Київ 2008

УДК: 009 (082)

Актуальні проблеми психології діяльності в особливих умовах: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції 19-20 лютого 2008 р. / за заг. ред. О.В.Петренка, О.М.Ічанської. – К.: НАУ, 2008. – 144 с.

Містить матеріали доповідей щорічної науково-практичної конференції з проблем психології діяльності в особливих умовах.

Організаційний комітет

Голова оргкомітету:

В.П. Харченко, д-р тех.н., проф., проректор з наукової роботи
Національного авіаційного університету

Заступник голови оргкомітету:

О.В. Петренко, к.психол.н., доц., завідувач кафедри
авіаційної психології, заступник директора з наукової роботи
Гуманітарного інституту НАУ

Члени оргкомітету:

проф. Л.Ф. Бурлачук
доц. Т.В. Вашека
доц. О.М. Долгова
ст. викл. В.В.Злагодух
доц. О.М. Ічанська
проф. Г.В.Ложкін

проф. О.Р. Малхазов
доц. О.М. Назарук
доц. Л.В. Помиткіна
доц. О.В. Сечейко
проф. В.О. Татенко
доц. С.М. Хоружий

Секретаріат конференції

В.В.Злагодух (голова секретаріату)
Е.І.Кологривова
О.В.Івачевська

Рекомендовано до друку вченою радою Гуманітарного інституту НАУ (Протокол №4 від 14 лютого 2008 р.)

© Національний авіаційний університет, 2008

Критерії, показники і рівні психологічної придатності до оперативно-розшукової діяльності

У нашому дослідженні психологічні критерії професійної придатності (методики Р. Кеттелла, М. Люшера, Г. Шуберта, Л.Г. Почебута) було співставлено з об'єктивними критеріями оцінки офіцерів оперативно-розшукових підрозділів (ОРП). Результати дозволили нам зробити такі висновки.

1. Нормативності професійної діяльності офіцера ОРП відповідають такі якості: правдивість, сміливість, енергійність, сумлінність, ретельність, дисциплінованість, домінування соціальних і пізнавальних, частково – мотивів безпеки. Негативними якостями особистості є: боягузтво, нещирість, несумлінність, недисциплінованість, повільність, облудність, наявність звички до алкоголю.

Критерії професійної придатності - наявність в особовій справі формулювань: «чесний», «правдивий», «дисциплінований», «ініціативний», «сумлінно ставиться до доручених оперативних завдань».

2. Владності відповідають: здатність швидко оцінювати й аналізувати оперативну ситуацію, гнучкість мислення; селективність сприйняття та мислення; уміння переконувати та навіювати довіру, розумова працездатність, принциповість, рішучість, оперативна спостережливість; урівноваженість та самовладання; адекватна самооцінка, принциповість.

Критерії професійної придатності – ініціативний, принциповий, цілеспрямований, наполегливий, уміє відстоювати власну точку зору та ін.

3. Конспіративності діяльності відповідають: уміння слухати співрозмовника, узгоджувати свою поведінку з діями інших; урівноваженість і самовладання; обережність, серйозність; оперативна спостережливість; гнучкість мислення та ін.

4. Екстремальній, емоційно насиченій професійній діяльності відповідають: емоційна стійкість при прийнятті рішень; уміння

долати страх; стійкість до стресу; урівноваженість і самовладання в конкретних нестандартних ситуаціях; активність; обережність, дисциплінованість; висока моторна реактивність.

До негативних якостей належать: невротизм; нестабільність нервової системи, агресивність; низька стресостійкість; схильність до негативних емоцій; психопатичні властивості характеру. У документах діагностується за формулюваннями: «емоційно нестійкий», «неврівноважений», «нестриманий», «істеричний», «неврастенічний», «агресивний» та ін.

Потенційно успішні оперативники можуть мати такі показники:

низький рівень відкритої ворожості, низькі значення ступеня агресивності; відсутність загострень почуття провини, пригніченості, надто великої незадоволеності собою, схильності знімати подавлений стан алкоголем;

відсутність надмірного самоконтролю, імпульсивності, афективної поведінки;

відсутність депресивних форм реагування на складні життєві ситуації;

помірне миролюбство, доброзичливість, стурбованість, естетизм;

соціальна адекватність, прагнення до соціальних контактів, розкутості;

перевага процесів збудження над гальмівними процесами нервової системи.

Отже, в процесі відбору кандидатів для навчання на факультетах оперативно-розшукової діяльності необхідно звертати особливу увагу на виявлення тих особистісних якостей, успішне формування яких можливе в процесі професійного навчання.